Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вашагIкхета!

СЕРГОЙ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ВРА, 15 сентябрь, 1977 шу. ● № 111 (5778). ● Мах 2 кеп.

КПСС обкоме

ЮБИЛЕЙНИ ВАХТА ТОЛАМЕ ЧАКХЪЯККХА!

«СТАРОГРОЗНЕФТЬ» НГДУ-н «КРАСНЫЙ МОЛОТ» ЯХАЧА ГРОЗНЕНСКИ МАШИНАШЪЕЧА ЗАВОДА ЧУГУНОЛИТЕЙНИ ЦЕХЕН КОЛЛЕКТИВАША ДIАДОЛАДЬЧОХ

КПСС обкома бюро хьежай «Старогрознефть» НГДУ-н «Красный молот» яхача грозненски машинашъеча завода чугуналитейни цехен къахьегача коллективаша дIадоладьча гIулакхега. ТIаийдача социм тIа белгалдау цу коллективаша Октября хьалхарча социалистически яьле дика хьонхамаш гойта хилар. «Старогрознефть» меттаьдыта доаккхача управленае коллективо дIабаккха бархI бетта тIеххоачашдыд Октября хьалхара шоай социалистически декхараш, планал совгIа 35,2 эзар тонн мехкадыта а хуш, даккха оттадыь хиннечул 13,8 эзар тонн дуккагIа. «Красный молот» завода машинашъераша а ишшта хаьа хьаьа кхоачашдыд 7 ноябрь тIаккхочаш 300 эзар сома продукци планал совгIа мыхала яккхар дика шоай декхарш.

Белгалдарча денга кхаа диса хIара ди лаккхеффективни къахьегаш дIадаьлв гIертош «Старогрознефть» НГДУ-н «Красный молот» завода чугуналитейни цехен коллективаша дег тIара жоп делар «Юбилейни вахта толаме чакхъяккхА!» яхача девизагIа болх бе ьаьна мехка хьалхе лелаьча предприятеша дIадоладьча патриотически гIулакхА. Цар шоашта тIаийдад керда доккхагIдола социалистически декхараш, «Старогрознефть» НГДУ коллективо дош деннад Октября цIеп тIаькхача йисача хана планал совгIа 10 эзар тонн меттаьдыта даккха, «Красный молот» завода литейщикаша — 7 ноябрга планал совгIа арахеца кепа чу хьаьо заготовкаш 150 тонна кхачийта, уж хуьлда хьаьа тIаийдача декхарех 100 тонн дуккагIа.

КПСС обкома бюро къоаблийдыд «Старогрознефть» меттаьдыта доахача управленен «Красный молот» завода чугуналитейни цехен коллективаша Сийлахь-боккхача Октября 60 шу дизара сийна керда доккхагIдола социалистически декхараш тIе а, кIеда «Юбилейни вахта толаме чакхъяккхА!» яхача девизагIа ях дIайолаьр.

КПСС горкомаш, райкомаш, облсовпроф, ВЛКСМ обком, юхьхьанчара партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла я «Старогрознефть» НГДУ-н «Красный молот» завода чугуналитейни цехен коллективаша, Сийлахь-боккхьна Октября 60 шу дизара дIа ши-доагIгIера чакхъдахара хетадыь керда доккхагIдола социалистически декхараш тIаьцара дIаьлдыдаь патриотически гIулакх хьаьлада а шерра дIадоаржеде а, «Юбилейни вахта толаме чакхъяккхА!» яхача девизагIа йола ях массаначхьа а йоаржие, къахьегача коллективаш нисаш 7 ноябрь тIаьхача дисача хIара деанна оьсарле лакха йолаш къахьегара тIадерадие.

Министерствад, ведомствад, предприятийн организацийн, боахама кулгалхой декхарийла ба ерриг гача къахьегача коллективаша дерригIеи оьсарле лакха йолаьш болх белга, Октября хьалхара социалистически декхараш хаьаа хьаьлда кхоачаш а тIеххоачаш а делга. 1977 шера план толаме кхоачашъеьта IалашдергIда организацийнен техническийн мероприятеш оттае а чакхъяьна а.

Республиканский газетийн редакцеш, телевиденен радиовещанен комитет декхарийла я «Юбилейни вахта толаме чакхъяккхА!» яхача девизагIа йола социалистически ях мишта лен, Октября 60 шу дизара сийна планийла социалистически декхараш кхоачашдеча хьалхалаттача коллективаш опыт шерра юьна.

Шайлаев Сайд-Али (суртIа) Сужненски районе Шеча Эскарн цIеарIча колхозе жеп гIулакх лен йолу массехь шу дIа. ХIара шера шиъ социалистически декхараш тIеххоачашду по.

Уьх Октябрьски юбилеен шера ьаьлда латтача болхлочо гетгаро лакха социалистически декхар тIаийлад — хIара 100 жеп сих 100 IаьхIгIг хлебе. Из районе лакхьхьара цифра я.

С. ХАКИЕВА сурт.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КЪАЛХЬЕГАМА ТУРПАЛА УКРАИНА КОМПАРТЕ ЦК ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРА НОВ. В. В. ЩЕРБИЦКЕНА ЛЕНИНА ОРДЕНИ «СЕРПИ МОЛОТИ» ЯХА ШОЛЛАГIА ДОШО МЕДАЛИ ЯЛАРАХ ДОЛА СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Коммунисташ республика берриг къахьегамхой юрта болдан дегIаболаьлдер хьахьеьхьар варе XXV сьезда решени толаме кхоачашъера, оттаьйна планаьш тIаийдача социалистически декхарех дикка дуккагIа из дIаьлаьа торо сина, 1977 шера ялонен ялат дукхи гулдера оьрдаьйнехьан бокха организаторийн политически болх барах КПСС ЦК Политбюро тIаьна, Украина Компарте ЦК хьалхара секретара Социалистически Къахьегама Турпала ков. Щербицкий Владимир Васильевича Левина орденан «Серпи молотан» яха шоллагIа дошо медали лойла.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1977 шу, 13 сентябрь.

НОВ. НОВ. С. Б. БАМБАТИЕВНА, Ю. А. ГЕЛИСХАНОВНА, Л. ЗАХАЕВНА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ ХЬАЖЖIАШ ЛЕЛАЕР ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Хьалаяьа я дукхи я хьажжIашъ сихха лаьрхIа мошта доькъаьрн хьунхьаделга IалашдергIда доккхий гIулакхан карагIдуьхьарн дукхичча шерашка юрта болхаьмс беркете болх барахь Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни механизатор яха сийлен цIи лойла:

Цоваев Ибрагима — Шаьлинсти районе «Автурхьинский» совхозе тракторист.

Шульгинов Иван Прокофьевич — Наурски районе «Советская Россия» яхача колхозе керттерчо механика.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1977 шу, 1 сентябрь.

НОВ. НОВ. ЦОКАЕВНЕН И. Н. ШУЬЛДЯКОВИЕН НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЗАСЛУЖЕННИ МЕХАНИЗАТОР ЯХА СИЙЛЕН ЦIИ ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Машино-трактори паркера IалхоьсарIе болх байтаьна доккхий гIулакхан карагIдуьхьарн дукхичча шерашка юрта болхаьмс беркете болх барахь Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни механизатор яха сийлен цIи лойла:

Цоваев Ибрагима — Шаьлинсти районе «Автурхьинский» совхозе тракторист.

Шульгинов Иван Прокофьевич — Наурски районе «Советская Россия» яхача колхозе керттерчо механика.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1977 шу, 1 сентябрь.

ЦХЬАККХА ХЬАЖЖIА ЦА ЮТАШ!

10000 тонн хьажжIашъ йолаьрхьа ялан!

Сийденна хIаьо хьажжIай кхоачаьра балхаш, ца кIезига йисай, тIаьхьа де дезар дукха дI.

Ка болх ялат чуьнга долладелхьа, из кинех доаьча хана, дуккхача районашка Гудермесечул гIаьина эвхьгIа бар пун хьунхьам. ПIаьхьа чуьйн дIаьлта, амбарашка? Гудермесийн хьокхан этгара лаьхьгIа килар. Из тамаш е доагIаш хIаьна а дан: цу районе къахьегамхоша массанел хьаьла чуьйдар ялат, дойтаьнар из.

Доладелхьа шоллагIа кIаьрса балаьца, хIаьо а хьаьла Гудермесийн ба. Болх опыт а доархIаш, ийса, хьаьлде оттаьнча планагIа доаржаьдыд цар хьажжIаш чуьнгара.

Дечигара-дечига балхаш сийдеш чуьн: хьажжIаш Грозненски районеча чуьнгара-транспортин отрядаша. ШоллагIа хьунхьам балха 29 лаьнатыь чуьнга даьрхIаьча гроозненаша лаьхьарча оьсарлаьнна болх байт техникаге. Лоаьцаьча хана ялат чуьерадаьдра хьаьа ваьсоьмсан завод.

«Старогрознефть» НГДУ,
«Горснефть» НГДУ,
«Октябрьнефть» НГДУ,
Горчеводски бурув товара балвий управлени,
Карабулакски бурув товара балвий управлени,
Грозненски бурув товара балвий управлени,
«Грозненгтегеофизика» трест,
«Красный молот» завод,
«Пищевик» завод,
ГI. Ахриева цIеарIча «Электроинструмент» завод,
«Оргтехника» производственийа объединене «Электроприбора завод,
«Проектоотделтика» Iилман-производственин объединене опытни завод,
«Союзавтоматстроя» Iилман-производственин объединене опытно-экспериментальни завод,
РСФСР жилищно-коммунальни боахама Министерства Грозненсин экспериментально-механически завод,
Объединенин Грозненски ТЭЦ-2,
ТЭЦ-2,
производственин шийнн объединенин,
«Чеченинтушвино» объединенен,
Калиновски винзавод,
Наурски винзавод,
№ 4 йола мыхьа завод,
Ермоловски леспромхоз,
Назрановски колхозхоз,
Старопромысловски кирпичкан ю завод,
«Чечинтрансгрой» трест,
«Чечинтрестгрой» трест,
Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене гIишлоьчеча механизацин ю управлени,
«Чеченинтуводстрой» гIишлоьчеча управлене ПМК-2,
«Чеченинтуводстрой» гIишлоьчеча управлене ПМК-7,
Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене СМУ-11,
Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене СевнСМУ,
«Чечинсельстрой» трестА ПМК-432,
«Грозньстехимремонтстрой» трестА № 3 йола ремонтно-гIишлоьн управлени,
«Кавказтрансмонтаж» трестА Грозненски монтажин управлени,
«Центроспецстрой» трестА Грозненски специализированни управленга,
пассажирни предприятеш Грозненски производственни объединенен,
Нохч-ГIалгIай транспортин управлене автоколонна 1572,
бухгалтера Грозненски дистанци,
бытовни гIулакхийн лечь министерстваа кога тIаьрса ремонт ян тетен фабрика,
«Чечинремстройбыт» ремонтно-гIишлоьн управлени.

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ!

1977 шера бархI бетта районашца, производственни, Iилман-производственни объединенийн, управленийн, предприятийн коллективаша эффективности балха дикаьлн лаьхьарх, республика промышленности, гIишлоьчеча, транспорте иттаьгIча пятилетка шоллагIча шера задачийн хаьаа хьаьла кхоачашъера йолча социалистически ях1а итогашца а хьежа КПСС обкома бюро, НГДАССР Министрий Совето, облсовпроф, ВЛКСМ обкомо сецам балв:

Районий хьалхарча группе гIолла:
хьожайойла:

Хьалхара моттиг, республиканский газеташ тIа оттадьча республиканский Сийлен улга тIа хьоьла,

Грознера Октябрьски район,

продукци мыхьала яккхар бархI бетта план 102,9 процент, къахьегама оьсарле лаьхьарх задаьн 102,1 процент кхоачашъярх, соьлха арахецаьн хиннечул 6,1 процент дуккагIа продукци арахецарах;

ШоллагIа моттиг, республиканский газеташ тIа оттадьча республиканский Сийлен улга тIа хьоьла,

Назранонски район,

продукци мыхьала яккхар бархI бетта план 102,9 процент кхоачашъярх, соьлха ух хаьа арахецаьн хиннечул цаI-ех процент дуккагIа продукци арахецарах. Цхьа болхлочоьа лаьрхIеча къахьегама оьсарле 5,3 процент лаьхьарх.

Районий шоллагIча группе гIолла
хьожайойла:

хьалхара моттиг, республиканский газеташ тIа оттадьча республиканский Сийлен улга тIа хьоьла,

Наурски район,

продукци мыхьала яккхар бархI бетта план 103,5 процент, къахьегама оьсарле лаьхьарх задаьн 105,6 процент кхоачашъярх, соьлха бархI бетта арахецаьчул 10,7 процент дуккагIа продукци арахецарах;

шоллагIа моттиг, республиканский газеташ тIа оттадьча республиканский Сийлен улга тIа хьоьла,

Урус-Мартанонски район,

продукци мыхьала яккхар бархI бетта план 103,4 процент, къахьегама оьсарле лаьхьарх задаьн 128,4 процент кхоачашъярх, соьлха ух хаьа арахецаьчул 18,9 процент дуккагIа продукци арахецарах.

Производственни, Iилман-производственни объединенийа, управленийа, предприятийа гIолла

1977 шера бархI бетта болча социалистически ях1а итогашца хьежаьйна лаьрхIийла:

СССР 60 шу дизара Грозненски химически завод,

Н. Анисимова цIеарIча Новогрозненски мехкадыта чакхдоаьна завод,

производственно-товарни контора,

ваьтонсин завод,

«Старогрознефть» НГДУ,

«Горснефть» НГДУ,

«Октябрьнефть» НГДУ,

Горчеводски бурув товара балвий управлени,

Карабулакски бурув товара балвий управлени,

Грозненски бурув товара балвий управлени,

«Грозненгтегеофизика» трест,

«Красный молот» завод,

«Пищевик» завод,

ГI. Ахриева цIеарIча «Электроинструмент» завод,

«Оргтехника» производственийа объединене «Электроприбора завод,

«Проектоотделтика» Iилман-производственин объединене опытни завод,

«Союзавтоматстроя» Iилман-производственин объединене опытно-экспериментальни завод,

РСФСР жилищно-коммунальни боахама Министерства Грозненсин экспериментально-механически завод,

Объединенин Грозненски ТЭЦ-2,

ТЭЦ-2,

производственин шийнн объединенин,

«Чеченинтушвино» объединенен,

Калиновски винзавод,

Наурски винзавод,

№ 4 йола мыхьа завод,

Ермоловски леспромхоз,

Назрановски колхозхоз,

Старопромысловски кирпичкан ю завод,

«Чечинтрансгрой» трест,

«Чечинтрестгрой» трест,

Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене гIишлоьчеча механизацин ю управлени,

«Чеченинтуводстрой» гIишлоьчеча управлене ПМК-2,

«Чеченинтуводстрой» гIишлоьчеча управлене ПМК-7,

Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене СМУ-11,

Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене СевнСМУ,

«Чечинсельстрой» трестА ПМК-432,

«Грозньстехимремонтстрой» трестА № 3 йола ремонтно-гIишлоьн управлени,

«Кавказтрансмонтаж» трестА Грозненски монтажин управлени,

«Центроспецстрой» трестА Грозненски специализированни управленга,

пассажирни предприятеш Грозненски производственни объединенен,

Нохч-ГIалгIай транспортин управлене автоколонна 1572,

бухгалтера Грозненски дистанци,

бытовни гIулакхийн лечь министерстваа кога тIаьрса ремонт ян тетен фабрика,

«Чечинремстройбыт» ремонтно-гIишлоьн управлени.

ЙИС БЕТТА ПЛАН—ХАНАЛ ХЬАЛХА

Дика хьонхамаш сийташ лаьйна «Шаьлинский» совхозе хьийбеш лелаьрийла. Юьйлейна шерх ийс бетта дуьхь доахара планI 1-ча сентябрга кхоачашъяьй. ХIаьлае, кIезига йисанна совгIа а долаш, пачехьалкхена дIаьдаьна 531 тонн дуьхь.

ТIа боахама доаладьа 3 эзар бежаьн 6600 хьаькеш я. Доаьхан дерстаьга хуьрдолаш доьмашка, буьн дикагIа болча хьалдигаш. Цоьнашца ца доаьжаьлен ба Абдулкаьдирова МартIен Гайтомиров Iаььеж.

Шоай деккар цIенкашта кхоачашду цар.

Дуьхь планна «IоагIа гIойле» ян я хьалхарчий производство. Чуоттаьсь латтаьна хьаьхарчаьн ца хиннаьхьа. Цу хьокхома тIа саьа даьрхIа дан тхо. Шу чаькIолдолаш ферме ертIи кIаьн я цIьа эзар хурск.

Боахама кулгалхошца, партийни профсоюзни организацийна хьаьжжа боьжо я хьайбаьн лелаьрий. ХIара хьокхIеттара 7 — 8 хурск болаш, шиъ ертIи ца кхоьллаьрна из-рара кара теаа Цие вынесен 30 сом ахчен ду совгIата. Яьхь хьаьла латтаьн, уж толамца доахкан ба хурскашца Гуьаьл ду Лешцун Аннен Базиьлевская Зоин. СовгIаташца бедгаьйна из ца, уж кает-каета буьна кхьаьгаьна дистоьмашца, «медпешца».

Доахкаьн хьаьхкарш яьна Гаьгара гардолаьн, уж оьйаьта комацешан тонн йолл гIишлоьхой бригада, нижнеер колмунет Чинкоев Хьамзат керта я волаьн. Ерриг ремонт уьйа деношка чаьхьаьгIа.

Б. АБДУЛХАЛИКОВ.

ШОЛЛАГIА ХЬУВКЪАМ ЧУЭЦАШ ЛАТТ

Хажжiаш сихьхь чуеоьаьра оьрдаьйбоьлий Шаьлинский районе «Джалка» совхозе. Уьх шера кьаьстта лаьхьара хьуьвкъам чубо лаьрхIеш хьажжIаш Iаьаьрарна. Боахамс чуэца еаьн я цIьа эзар гектар хьажжIаш. Уж хьалхлееча шоай ишин хьунарн ца хьоьсш кхаьгаьгаш хьажжIаш ца хьоьсш. Хьалхара ялонна ялат чуьерадаьдра хьаьа ваьсоьмсан завод.

«Джалка» совхозе хьажжIаш лелаьрийла хьаьлаььа «Балта» 30 дейнаьла чуэнарна дьажжIаш ка хилийтара тха повхьостаьна «IоагIа къаьхьагIаьр, царна дика Iунал деш таханарча денга баьхьаг механизаторш.

Ялат хьаьхьаьн да лойтаьна чуэнарна вашагIьеллай чуэнара транспортин отрад. Хьажжiаш хьаьха хьалхагIа болабеннаг хьоьлагIча отреле. Уьх дешоьшк. Сандов Баудина бригаде а чуэца болаьйй уж. Уьхьа ца йолла вашагIьеллай кIоь зесно.

Iуйрийн болх дIаболабелла чуэнара шоай крийайнаьта кулгок механизаторашца, тIаьхьа йолаю хьажжIаш хьаьха. Бийгапа боьс болаьлна бохх бу.

«Джалка» совхозе хьажжIаш лелаьрийла хьаьлаььа «Балта» 30 дейнаьла чуэнарна дьажжIаш ка хилийтара тха повхьостаьна «IоагIа къаьхьагIаьр, царна дика Iунал деш таханарча денга баьхьаг механизаторш.

Ялат хьаьхьаьн да лойтаьна чуэнарна вашагIьеллай чуэнара транспортин отрад. Хьажжiаш хьаьха хьалхагIа болабеннаг хьоьлагIча отреле. Уьх дешоьшк. Сандов Баудина бригаде а чуэца болаьйй уж. Уьхьа ца йолла вашагIьеллай кIоь зесно.

Iуйрийн болх дIаболабелла чуэнара шоай крийайнаьта кулгок механизаторашца, тIаьхьа йолаю хьажжIаш хьаьха. Бийгапа боьс болаьлна бохх бу.

Хьажжiаш сихьхь чуэнарна оьрдаьйбоьлий Шаьлинский районе «Джалка» совхозе. Уьх шера кьаьстта лаьхьара хьуьвкъам чубо лаьрхIеш хьажжIаш Iаьаьрарна. Боахамс чуэца еаьн я цIьа эзар гектар хьажжIаш. Уж хьалхлееча шоай ишин хьунарн ца хьоьсш кхаьгаьгаш хьажжIаш ца хьоьсш. Хьалхара ялонна ялат чуьерадаьдра хьаьа ваьсоьмсан завод.

Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 60 шу дизара юбилейни совгIа лаьхьа дош деннад хьажжIаш лелаьрийла хIара гектара гIаьо 45—50 центнер фуьалгIа-ха хьажжIаш чуэ, плана 35 центнер йолча.

— Уьх шера хьаьстта дика хьонхаьлн хьажжIаш, — боьх Сандов Баудина. — Уж ишта ца йолаьйна, хьаьлде ца дезар дукха дI.

Ка болх ялат чуэца доладелхьа, из кинех доаьча хана, дуккхача районашка Гудермесечул гIаьина эвхьгIа бар пун хьунхьам. ПIаьхьа чуэйн дIаьлта, амбарашка? Гудермесийн хьокхан этгара лаьхьгIа килар. Из тамаш е доагIаш хIаьна а дан: цу районе къахьегамхоша массанел хьаьла чуьйдар ялат, дойтаьнар из.

Доладелхьа шоллагIа кIаьрса балаьца, хIаьо а хьаьла Гудермесийн ба. Болх опыт а доархIаш, ийса, хьаьлде оттаьнча планагIа доаржаьдыд цар хьажжIаш чуэнарна.

Дечигара-дечига балхаш сийдеш чуэ: хьажжIаш Грозненски районеча чуэнара-транспортин отрадаша. ШоллагIа хьунхьам балха 29 лаьнатыь чуэца даьрхIеча грозненаша лаьхьарча оьсарлаьнна болх байт техникаге. Лоаьцаьча хана ялат чуьерадаьдра хьаьа ваьсоьмсан завод.

«Старогрознефть» НГДУ,
«Горснефть» НГДУ,
«Октябрьнефть» НГДУ,
Горчеводски бурув товара балвий управлени,
Карабулакски бурув товара балвий управлени,
Грозненски бурув товара балвий управлени,
«Грозненгтегеофизика» трест,
«Красный молот» завод,
«Пищевик» завод,
ГI. Ахриева цIеарIча «Электроинструмент» завод,
«Оргтехника» производственийа объединене «Электроприбора завод,
«Проектоотделтика» Iилман-производственин объединене опытни завод,
«Союзавтоматстроя» Iилман-производственин объединене опытно-экспериментальни завод,
РСФСР жилищно-коммунальни боахама Министерства Грозненсин экспериментально-механически завод,
Объединенин Грозненски ТЭЦ-2,
ТЭЦ-2,
производственин шийнн объединенин,
«Чеченинтушвино» объединенен,
Калиновски винзавод,
Наурски винзавод,
№ 4 йола мыхьа завод,
Ермоловски леспромхоз,
Назрановски колхозхоз,
Старопромысловски кирпичкан ю завод,
«Чечинтрансгрой» трест,
«Чечинтрестгрой» трест,
Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене гIишлоьчеча механизацин ю управлени,
«Чеченинтуводстрой» гIишлоьчеча управлене ПМК-2,
«Чеченинтуводстрой» гIишлоьчеча управлене ПМК-7,
Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене СМУ-11,
Нохч-ГIалгIай гIишлоьчеча управлене СевнСМУ,
«Чечинсельстрой» трестА ПМК-432,
«Грозньстехимремонтстрой» трестА № 3 йола ремонтно-гIишлоьн управлени,
«Кавказтрансмонтаж» трестА Грозненски монтажин управлени,
«Центроспецстрой» трестА Грозненски специализированни управленга,
пассажирни предприятеш Грозненски производственни объединенен,
Нохч-ГIалгIай транспортин управлене автоколонна 1572,
бухгалтера Грозненски дистанци,
бытовни гIулакхийн лечь министерстваа кога тIаьрса ремонт ян тетен фабрика,
«Чечинремстройбыт» ремонтно-гIишлоьн управлени.

12-ча сентябрга хьажжIаш чуэцарах йола сводка

Районаш	ДIаболабеллаш (га)	Чуэйнаш (га)	Чуэйнаш дIаболабеллаш (процент)	Доарха, кIезига йисанна хьажжIаш (тонн)	Гулдаьйна (тонн)	ЭвхьгIа (процент)	Хьажжiаш чуэйнарна тонн (центнер)
Гудермесски	570	305	51	1500	513	41	20,1
Грозненски	5630	2743	49	14600	6671	46	24,3
Шелковски	1050	367	35	3000	1457	49	39,7
Шалински	4754	1182	25	16600	3902	24	33,0
Урус-Мартан.	3410	599	18	11900	1687	14	28,2
Наурски	871	133	15	2600	678	26	51,0
Надтеречни	2470	342	14	6200	878	13	24,2
Ахмой-Мартан.	1570	223	14	5600	667	12	29,9
Малгобески	1740	62	4	3500	117	3	18,9
Ножай-Юртов.	1219	35	3	2200	49	2	14,0
Советски	645	13	3	1100	39	3	30,0
Веденски	561	8	1	1100	32	3	40,0
Сужненски	4998	74	1	17000	268	2	36,2
Назрановски	4375	—	—	13100	—	—	—

ІАН КИЙЧО ДИКА Ю

Октября 60 шу дизара юбилей хьалхьегама дикаьа совгIаьчашца белгалдыьйкхаьра оьрдаьйбоьлий Шаьлинский районе Кубышева цIеарIча колхозе ахкет деладерийла. Кьоьа механизатор Исраилов Хьаьмм керта латтаьна механизаторийн звено уьх шера хьаьлаьнна 250 гектар хьаьтIна лаьрхIа хьажжIаш. Агротехника ерриг бокьонна нийса делийрца дика хьийзаьйла уж.

Массехь ца хьаьла йолаьй ухьаьа хьажжIаш чуэца. Из белхтоьхьаьн болх беш ба дикагIойла механизаторийн Магомедов Iабдул-Вахьид, Юсупов Хьусен, Абдурашидов Вахьид, Эсуев Солтан. - Хьажжiаш чуэца йолаьйна хьалхарча дайнаьла деш цоьйла социалистически ях баьнна уж механизаторашца. Яьхь котбаьнаьрийла дурдолаьн совгIаьнца хьалхе а белгалдаьйла да. ХIара дайнаьла из ю яьр ца йолаьйна. Цу дауьла тIа-ца соедуьл бакъа толамца. Цьаьнанна а лаьн шоьаьстоьл тIеьаьнна.

— Шиъ хьаьлаьн дика ремонт ян хилийла сона ца латтаьн болх бу техника, — яьхьн воккхийнен дуьн колхозна председателе Багаьаьев Хьаьдиг. — Плана 3,2 гектар болча хIара комбайнера дайнаьла чуэ 5 гектар.

Дар гIоьлдолийн да хьалхара дайнаьлаьнна: ишн сменийн болх я беш хьалхарча дийнаьла 4 комбайно чуэйдар 80 гектар хьажжIаш. Планеца 29, социалистически декхарца 39 дейнаьр яьхьа лаьрхIеча хIара гектара тIара хIаьо йоаг 35 центнер фуьалгIа хьажжIаш.

— Шиъ хьаьлаьн дика ремонт ян хилийла сона ца латтаьн болх бу техника, — яьхьн воккхийнен дуьн колхозна председателе Багаьаьев Хьаьдиг. — Бакъдаьа, тIоьой торошашка а хьежа, оьха керда декхар оттаьдыь хьаьлаьнна: Доб-чеча аьбаьрашка 500 тонн пIеьа хьажжIаш нуьйлаьа. Из хуьрсан Сийлахь-боккхача Октябрь 60 шу дизара оьха ду совгIат.

Сийлаьа боьлрца кхоачашдыь колхозе шоллагIа дIайийла культура-чуэрийр. Белгаьа тIара сеьаьтаьа, кинуутаьа пIеьа а эзаьш, болх беш я цIьа техника. Кхиийнарх колхозе хьаьтта тIаьнле хьаьхьаьчий 450 тонн тонарнеш тIеьа хьажжIаш. Лоьдет пIеьа а еш хьажжIаш IIаьйча пункте дIаьлхьаьтий 253 тонн.

Хьажжiаш комбайнаш тIара хьаьтта хьаьлаьнна уьхьарна уж пункте дIаьхьулаьн а дика хьаьхьегарца белгалбайнаьр трактористаш Зайнединов Майрбек, Ахмов Iаьмс. Аьдам Аьматтий, кIаьрарш. Хьаьта хIоьрмийнехьаьн хоржаьш балха хьажжIаш гойт хьаьтта болх бена Висмтова Бабиде, АбдурашидовагIр Рамзан, Мадиева, Пемира, хьичьар.

Хьаьн, хьажжIаш чуэцаш сийна ха болча хана, куйбышевецашта повхьостаьна болаьйй «Сельхозтехника» Шаьлинсти МРО шофераш а. Хьаьо дийнаьла 15 автомашина тул колхозе болх бен.

А. БАРЗАНУКАЕВ.

ВАЙ ВАХАРА КЕРТТЕРА ЗАКОН

ХЬАЛХАРЧА УРОКАШКА

Беррагача мехка хьаьчьагІийчо СССР кердана Конституция проект тоьшна ларо ши шерг дийна а лоьш, из зег ГІаранна хьоьвІаг а ю юртарна хьалхарчоьнан дешархошен.

Дёга чІоагІа тоьхм бешш, из Поздюлкаьшан вай Даьхьаьк. Коммунистическа партех доькхал дийтаьш да советский хьалхе экономически, социально - политическин культурнин хьаькар карагІ мел даьлча доькхий кІеІаш законодательнин ьаьсане чІоагІаьчІ доьла из историческ документ. Тхьаьхарчоь, теркам хьаьстІа чІоагІа тІаьуа кхуьш ювгІаьна тІехьаьна дешар хьежарна коммунистическ-кІентаьн доькхийн доькхан доькхаьчІ доьла, доьла Конституце проекта тІарна 23-ен 45-ен статьашца. Цар чу-лоьцьнан доькхийн уйла йича хьаьстІа кІоедаьу мел доькхийн чувнамаш хинна хий хьаьхьа образование системе дуьхьал уьх тІехьаьрча йерашца а.

Уьх дешарна шерна мехка ергІана шоьлла ювгІаьна хьаьстІа урокан СССР кердана Конституце проекта хетаьв ер ТІаьхьа хилар тІа школе а. Мисаллаьца «Б» классе ший хьаьнан ча хьаьхарна уроке хьежарца А. Х. Дохшукаьева дийцар КПСС ЦК майеран (1977 м.) Пленумн материалех, кердана Конституце проекта чувнамашкх.

МоллаьгІа а урок лецархой сахьетан лаьхбен хьуьрьаьк хьаьхарчоьнах ва вахарца дийца на хойн. Ший урок шиттта вІаьнІтехьаьккхийн кергІаьлар А. Х. Дохшукаьевайна. Цига дуьнечоьн юкъе даьхьа лаьмер ергІана ТІаьнІ, Дешарна хьаьхарчоьнгІа уьтІаьвна хьтаьвриг жоп дуьн шоьй кьаьмьаьлн юкъе хьуьлер Курской аьхна, тІа тІаьнІ вахарг хиннича вуьнаьвен доьла масаллаш. Шоьш киййича ну масаллаца дешархошца ІІо дир вай кердана Конституце проекта чІоагІа ТІаьнІ ергІана болаш болча кІентазе, хІинц аьлча, из вІаьчІоагІау советск мехта вахарг боьхьонца доьлаш доьла хІинца.

Советски Іаьвал даьлаьр [illegible] ТІаьнІ ергІана [illegible] ТІаьнІ ергІана [illegible] ТІаьнІ ергІана

Октябре 60 шу жыдеде

СОВЕТИЙ ІАЬДАЛ БАХЬАН — ДОЛАШ КЪОВСАМ ЛОАТТАБАЬРАШ

ГІАЛГІАЙ ЦІЕЧА ПАРТИЗАНИЙ КОМАНДИР

Хіаре ди тіезьлгіа гергга хкочачин патт вайна дела а доккха цІий — Сийлахь-бокхана Октябре 60 шу дуттаг. Цу хьалх кестчаста дагаях вайна Советий Іаьдал доккхийн, на лорадеш, чІогІадеш са дахка майра хьаькьна новкъаростийн пайтарийн цІерш. Царех цІ ва ГІалгІай мехка дика воссаш вена цІечу партизанийн командир хинна Яндиев Заіам.

* * *

Цкъа, Австро-Германийн тІом болабелаьлча пхи шу хьалха, йІаьстч готе арабовна кийлучча хана Іокхийта цІ мара хоцца гор а вина Новсатчу тІеІаьгІа хелле нахь новкъостаг а деш шийй кІезнечча льотте дІайийна хьажжийн а — Іокьаг этта" вІийей цар. ТІекх кий ца ді хіама а доккшш Гемардийна балха отта Гуржийн вахан. Цу хана Тифлисе ботта Іеш хиннеча шийй кортаевна революционера — подпольщика Албоганчева Юсаепа новкъостан а дь гуручкалла балхаэтта ма, цунца цьаьмн Іеш а хиннеш.

Дукхе йоккха йовца эдаьнеш а тІаьмаг революционн балха хьжьа эзаш Юсаепа Гемердийн а Іуьсе тоаьлийн организацие чІнаш хуьцца бо-балбечча шаккха а Байрда Іаьнг базаеб ун. Цун тІеІаьгІа Юсаепа хьаьар а дь Гемердийн Украине Бердинск хьаьчІ готе хІоаг, ваьсда сецца болх бе моттиг кора ца Іоаг1аш. МІаьнчІеІаьнга балаьнн дешш шийнг дуоча хІаьмна сеІаьл бІаш на волча хьана Албоганчев Юсаепаеш гІоІла адрес а кІейна вашийна тІеІаьгІ вена Заіам сиаха болт а корабль цкъан помещика, ненна болх бе волаьнеш. Мехьах чуйІа а нийсдь цьаьмн Іеш хиннеб вежарий. Цьаьмн ца шера сатийна баьлаб ун. Бакъда цкъа бедаьнсен полиць болиш ца ийнна дерна Іаьрх! шу суд а ьІ Харьковсен автоприн набаьте чуоеллаш, цун тІеІаьгІа цІаьв ду доаллаш набаьте кІайкор а яьцца ваьнна Гемардийн.

Цу хана Заіамах дика кІеІаьлдь хьалха шийнг вийтачІа тайпара бархгга эрсий цІаьрра ваьнна. Цунна ваьнна гий-Юрта цунна гуш хинна эрсий уьрдийн, страшний, а ерстер сиина боаьшш юртаеш ма вуйІ чІогІаьгІа Заіамий йоаьхо вен,"цунна новкъостеллаьш дешш, кьаьстана хиннаб цигг цунна баьвр эрсий болхийІ. Кхы а чІогІаьгІа чуоеллаш цунна бІаьхІийна ма хьаьдаьр эгІаьвн. ШийІа кІаьстаг БІаьрг эрсий болхийІ паччаь а БІаьхІ барашш а гоаьна болх кІийсьлаьчІ. Йиттта дика кІоттаьлдь Заіамах цу ха на цІ цьаьв волеш паччаьлх ІаьдалІа дуьхьал хьаьсаьн поатторах пайда баргбоьцлитта а.

Гемардийна нобаьте хиннечуьл тІеІаьгІа шийнг ваьнг а Іоаьдалцеьнна лерхІаш Киевсен губернин а вахе Цибулевскин шахар доаккхаеча заводе грузинийна балха этта на. Хала болх хиннаб Заіамах а ма чуоаІІаш хиннеча артелна кІьна чІеньша а бо хиннар. ШийІа кІаьстаг БІаьрг чІаьнна ца хьоаьбеш ІІаьра дешна болх бешше а подрядчикашен заводе управленин эть ца хьташ Заіамийна а ортела чІеньшта а доагІар хьа ца луш, дІайІа кІаьсьцаьдеш хиннад. Из гІуьнах лаІийдаьц сиин сомал боччи лоаьцІо вашш воьшна Заіамах. Заводе этгара болх сийбеннича вена Заіамийна ьІаьлла а йоаьш боллеш ьІаьстовка ьІй аІаьшш тІеІоьлгІ мастенна гоманна подрядчик БІаьрга дІеаьнкарн деташ. Из даоза БаргбоьцаьчІ этгб заводе дай. Бакъда ца гІуьнах Заіамах мехкете дийнна ьІаьшь чу а вена, цигара мукъаьвалла цьаьв бакьен а доаьнна, бакьеш дІаьвеьнкхаьн.

1914 шера январь бетта дика цьаьнкьаьн балха дІаьца ца тугаш, хоза лела доаьшш цІаьнга а эьш тотташ лаьмна Заіамах. Цу ьІаьнг Австро-Германийн тІом ьІаьнна. "Ве болт боаьшш а нехка тайпан цІн а ІІаьрах доккхийнгг ваьнна, ГІалгІай юрташ ДІаьлийІийн, уьн ІІаьрах ваьнна. ЦІоаьтта ногкачІ моастаІІаьшш гІо деш хиннаб ГІалгІай инарелаш а.

Кьасгаш вокзале доккхийнгг цІаьдІаьтаьнна ГІалгІай съезде большевикашта дуьйІа паччаьлх инерала Малиьсаов Сафербийна кІьнаьлл доеш пол ца луш Заіамах гоара тІа кІеІІаьшш нах гуьбенчаьнна юкъьа ч а ваьа цІотІа тезаьл:

— Ве ГІалгІай! ВежарийІ! Ма тешаьлца уьн инерала формА ІІаьвзаьнна эІаьнг дуьйІаьчІ. Ма ха хиннеш ер кІанзалца! ТІкьа ит шу дала доаьл сА, сонца-м хІинг марш БІаьргалийн ваьнгг ер. Шо ухьаьнна нІийна хІаьмн шийІ ПІуьвсг телхана ер-на, большевикашна тоттаьдьа ухьан кІаьз. Ма тешаьлца ухьаьнна, большевикашна ІІаьнна ІІаьр партІегг я, цар шоаьна ІІаьрта ЙІурдаь.

Из ьІаьнгаьл а дь, «ДІа ма ваьхийІа, ІІаьца чуоеллаІІ хІаьн инерала цІотІа дуттаьнна а цІий поаьпъастаьца цигара дІаьвеьн Заіам. Цун тІеІаьгІа шоаьй юртаеш нах гуо а баьн цІий бІаьг гоара БаьрийІ волаьш отряд кІІаьг а алла ГІалгІай поаьпъаьна ваьвв ях. Цигг ца хана ТІеІуьй сеца хиннаьна Серго Орджоникидзенна тІа а ваьа цунга дерриг ДІаьдІийна Заіамас. Пеннка Чрезвычайнен комиссера заьдаьн аннай Заіамийна партизанийн тІом бе ьІаьна.

Цкъа партизанашна ІІаьн хиннаб Дениникин эскарта гІулакг де ьІаьгІа баьхьа ГІалгІай шоаьй ГІаьна гІирс а тІаьхьа Новсарен ковалте эьаьлгаьнна ТІеботтаьл ІІаьт аьнна. Іалаььлта сиза ший сотин шийца а Йолаш цигг кІаьчча Заіам. Эьаьлгна то а баьн тетта бригаьден командир полковник Котиев чуоеллаш штебин вагонг тІа а ваьа, кІайкх арамаьхьана пеховщикаш нах мукъаьвалла та ца тигаьч, дуьхьал ьІ ратмастр Добрев а аьшш берргна чІнсрарш лийцаьб партизанашца, тІаьнна нах ьІаьгга а баьн доккхийнгг тийна ботта гучабоккхаш царца кІаьнна а да ГІалгІай шо-шоаьй шеннашца цІаьвхийІ цар.

Цу тайпара хІама доккхийнгг цІаьдІаьтаьнна дуттаргдоцаьгг дика хиннадеш хиннад Заіамас. Коммунисташца дага а ваьнна Заіамас ІІаьрІад Эьаьмсьеннгий-Юрта тІаьбоаьбеннна моастеІаьшта дуьхьаьнна. Владикавказаьлгера ІІаьбоаьтарен гІаьнна дуьйІа а ваьа хоаьг Заіамий отряде. Кхы а боккхаеІа нах тІаьбиаб Шолкъа-Іиалгалаьрг. Бакъда партизанийн тІеІаьшка боаьла бийаб, юрташ моастийІ ІІаьрахІаьй.

Октябрь бетта Заіамах, заіамга воаьа воаьа Хьаьмзат шийца а волаш, цу хана Терсен цІечу практически бІунгг командующий хиннна Гикало волча Шатой вагам. Гикалоь тІеІаьр а дь Заіам юта цІаьвенна тІеІаьгІа ГІалгІай коммунистаца агитацийнен болх болабаьб моастагІчу дІаьийІаьчІ юрташца, хІаьта оригга ГІалгІай партизанийн организацие бен болх.могга а ьІаьна Гикалоь Заіамийна тІедилгаьд ГІалгІай юрташ дІаьийІийн, уьн ІІаьрах ваьнна. ЦІоаьтта ногкачІ моастаІІаьшш гІо деш хиннаб ГІалгІай инерелаш а.

Кьасгаш вокзале доккхийнгг цІаьдІаьтаьнна ГІалгІай съезде большевикашта дуьйІа паччаьлх инерала Малиьсаов Сафербийна кІьнаьлл доеш пол ца луш Заіамас гоара тІа кІеІІаьшш нах гуьбенчаьнна юкъьа ч а ваьа цІотІа тезаьл:

— Ве ГІалгІай! ВежарийІ! Ма тешаьлца уьн инерала формА ІІаьвзаьнна эІаьнг дуьйІаьчІ. Ма ха хиннеш ер кІанзалца! ТІкьа ит шу дала доаьл сА, сонца-м хІинг марш БІаьргалийн ваьнгг ер. Шо ухьаьнна нІийна хІаьмн шийІ ПІуьвсг телхана ер-на, большевикашна тоттаьдьа ухьан кІаьз. Ма тешаьлца ухьаьнна, большевикашна ІІаьнна ІІаьр партІегг я, цар шоаьна ІІаьрта ЙІурдаь.

Из ьІаьнгаьл а дь, «ДІа ма ваьхийІа, ІІаьца чуоеллаІІ хІаьн инерала цІотІа дуттаьнна а цІий поаьпъастаьца цигара дІаьвеьн Заіам. Цун тІеІаьгІа шоаьй юртаеш нах гуо а баьн цІий бІаьг гоара БаьрийІ волаьш отряд кІІаьг а алла ГІалгІай поаьпъаьна ваьвв ях. Цигг ца хана ТІеІуьй сеца хиннаьна Серго Орджоникидзенна тІа а ваьа цунга дерриг ДІаьдІийна Заіамас. Пеннка Чрезвычайнен комиссера заьдаьн аннай Заіамийна партизанийн тІом бе ьІаьна.

Цкъа партизанашна ІІаьн хиннаб Дениникин эскарта гІулакг де ьІаьгІа баьхьа ГІалгІай шоаьй ГІаьна гІирс а тІаьхьа Новсарен ковалте эьаьлгаьнна ТІеботтаьл ІІаьт аьнна. Іалаььлта сиза ший сотин шийца а Йолаш цигг кІаьчча Заіам. Эьаьлгна то а баьн тетта бригаьден командир полковник Котиев чуоеллаш штебин вагонг тІа а ваьа, кІайкх арамаьхьана пеховщикаш нах мукъаьвалла та ца тигаьч, дуьхьал ьІ ратмастр Добрев а аьшш берргна чІнсрарш лийцаьб партизанашца, тІаьнна нах ьІаьгга а баьн доккхийнгг тийна ботта гучабоккхаш царца кІаьнна а да ГІалгІай шо-шоаьй шеннашца цІаьвхийІ цар.

Цу тайпара хІама доккхийнгг цІаьдІаьтаьнна дуттаргдоцаьгг дика хиннадеш хиннад Заіамас. Коммунисташца дага а ваьнна Заіамас ІІаьрІад Эьаьмсьеннгий-Юрта тІаьбоаьбеннна моастеІаьшта дуьхьаьнна. Владикавказаьлгера ІІаьбоаьтарен гІаьнна дуьйІа а ваьа хоаьг Заіамий отряде. Кхы а боккхаеІа нах тІаьбиаб Шолкъа-Іиалгалаьрг. Бакъда партизанийн тІеІаьшка боаьла бийаб, юрташ моастийІ ІІаьрахІаьй.

Октябрь бетта Заіамах, заіамга воаьа воаьа Хьаьмзат шийца а волаш, цу хана Терсен цІечу практически бІунгг командующий хиннна Гикало волча Шатой вагам. Гикалоь тІеІаьр а дь Заіам юта цІаьвенна тІеІаьгІа ГІалгІай коммунистаца агитацийнен болх болабаьб моастагІчу дІаьийІаьчІ юрташца, хІаьта оригга ГІалгІай партизанийн организацие бен болх.могга а ьІаьна Гикалоь Заіамийна тІедилгаьд ГІалгІай юрташ дІаьийІийн, уьн ІІаьрах ваьнна. ЦІоаьтта ногкачІ моастаІІаьшш гІо деш хиннаб ГІалгІай инерелаш а.

УЧАСТКОВЕ ДЕЗА СОВГІАТ

1976 шера аьхьаьна чуоаІІаш ДІаттар Урус-Мартанийн районе. — республикарна эгІара ьІаьхьаьгІа ваьг доаьрвеш болча ьІаьна районе. Ваьг доаьрвеш ворарцІаьхьаьгар дерригаьн а ьІаьна ваьг ьІаьна мелле, цалхьа тІеІаьхьена. «Комсомольская правда» ЦІаьнгаьн, юртий Советий депутатаьн.

«Горда» аьхьа совхозе ьІаьг цІий метте хилийтара ьІаьдІаьра жоп дала, дезаш вар участкоан мастестер Иорн Исмаьлович Идрисов. Гуьрриена дена байса аьхьаьна цІаьхьа а ьІаьра ДІа на волаш, болх бен боаьхьна корьбаьйнаьта юкъе хуьлар мелле ваьнна. «Комсомольская правда» ЦІаьнгаьн, юртий Советий депутатаьн.

«Горда» аьхьа совхозе ьІаьг цІий метте хилийтара ьІаьдІаьра жоп дала, дезаш вар участкоан мастестер Иорн Исмаьлович Идрисов. Гуьрриена дена байса аьхьаьна цІаьхьа а ьІаьра ДІа на волаш, болх бен боаьхьна корьбаьйнаьта юкъе хуьлар мелле ваьнна. Совхозе ьІаьг ворарцІаьхьаьгар дерригаьн а ьІаьра ваьг ьІаьна мелле, цалхьа тІеІаьхьена. Цо ЦІаьнгаьн, юртий Советий депутатаьн.

Дальхо Иорн Исмаьлович ца дена дехкна совгІат эгІара ьІаьдІа дийЙьда дийнер цун политико-хозяйственнийн децентрализацийн ваьнна. Цо ЦІаьнгаьн, юртий Советий депутатаьн.

Цу дийнахьа, эьрана тІа гуьдийхьаьн ваьнна, хиннна чу.дера Иорн Исмаьлович ер дерригаьн милицийн тІеІаьхьаьн. Дагаьлгер тахнарна 1941 шера милицийн шиналь ца тІа ийнна йийтаьр, ваьнна 1943 шера Гроозе боабаьн чуйийтаьчІа тІеІаьгІа чаа болаш ваьна ийн минута доаьйра, гороле ваьна ваьнна ноатийн тІеІаьгІен дерригаьн тІа ца мицта хьуьлар. Цу хьаьвенна дерригаьн дийнер Советий Іаьдал дерригаьн ца дийзаьрна, ьІаьдаьгаьн кулаьрашн ювчаьльгаьр, тІаьта мостагІийн чаьІаьгІа дерригаьн ца ийнна, ньаьгІаьн ца ийнна, ньаьгІаьн ца ийнна.

Цаьвн дийнаьр мара са ца ьІаьн ювчаьльгаьр а ньаьгІа ьІаьнна отряд. Порт — Петровск (Махачкала) ьІаьвенна ьІаьгІа а ьІаьгІа ьІаьгІа ьІаьгІа

Доазол дехьара

ОКТЯБРЬ СА ВАХАРЕ

КЪОВСАМЕ УРАЭТТА ДОГ

Дуккан хьалхара тІЕХ болча кхин эскаре а хьалхара Софиран ТІема типографе Іаьккар газета «Пісня хоманаца» кхета газета наборщикалла. 1917 шера 25 октябре — нерелла етелаг 7 ноябре тептара бийса кхета хана цхьа телеграмма а ена, цунна сиха набор е аьлар соьга. Россе пролетариаткі революцин котьаьмний боаьлар телеграмма Іа.

Ца сахьаьте ведал аьзе наборщикаш болча а ваха, сай пиг мах-хьонача кІоргіа техар ца: «Дахьаьлаш хийла Россера сийлахь-йоагІа пролетарски революцін! Кхи хьалхалаьца дезаш бешар новкъостіа, цудухьа цар пІхьатарна юхи жоп делаг: «Дахьаьлаш хийла!... Дахьаьлаш хийла революцін!»

Цу хана 37 шо дар са. Хьалха хІинна 97 шу даьнна. Мисала а дог тохалу са Сийлахь-йоаьхчаьа Октябрьски социалистически революце дерзиеш цунна сомадаьккха уж денош сона дагадеаьна 1917 шера 7 ноябрь — дерзиеча аьдаьлеина цІаькгга а дилдургдаьна вспоминаьсий.

Наборщик а волаш боьхьонца ца торо хулар са революцін яьлинчул тІехьаьгІа Советий Мехка экономиччеьн культурни вахар мишта лел. Эрсий пролетариата оьмат Іомиин хиннца болгеран коммунистаца цоаІй тактика хийлар, цудухьа шоьшта кІоргіа вайдаеш вьаьдаш а ваьр.

Цу хана хьаьна а хьоьна а мел волчо хайра Ленин кхар малар. Владимир Ильич Іаьргаго а цунна хьаьнаьл даьн дукхаьа ха ахкна а Іаьнитіехьаьлар са 1908 шера Женеве. Цо могаьтар сона «Коммунистически Маниффест» Іомаьлера, тхо мечка эксплуататорашта дуьхьала лоьттабеча хьоьсаьс теоьрех пайда эцаьнна. Тха кьаьнаьл чиклоьдаьн, нехар нраз доаьнна хилла хьо, хьаьна лоьца бакъхар сона Ленина...

Кхоьаа хиннан со Советски Союзе. 1931 шера Георгий Дмитриевич цьаьна Профинтерна мехтеррса делегет вар со. Ленинграде, Москве, Горькье наборщикаш болча хилар. Ас дийлар царна Болгаررе гІулаькхаш, тха мехка классоан кьоьсам дерзи мишта боагІа, эрсий болхьошца гойтача хьоьхамо цу кьоьсамо тхона новкъостіа мишта ду.

Болгаро Коммунистически партий Сийлахь-йоьккха Октябрьски социалистически революцін цаьнна а кІ ю хьаьнчул тІехьаьгІа а — массаца хиннаб большевиний партеца, Советски Союза Коммунистически партеца цхьаьн мугІаре. Тахан Болгеран хьаьна кхоьмента бІубетІеча хьаьн советски хьалхаьца, боьхкача Советий Мехкана — тоІлабе ший боьхкарий гаьдоьхаьчна, тха тІоагІаелаьнца байраьхьаьца цхьана.

60 шу даьнна даьнна вай исторически 1917 шера, цьаьнбакъда хІинна а чІеьнна зет сона Ленина оьз сайка хозвиа сонна. Біаьнереаьнца дахарца ца цун гуьлаьх. Сийлахь-йоьккха Октябрьски социалистически революце оьштагаьра Іомаьлургаш планетера дерриге хьалхаьш.

Йорам МИЛЕВ,
Болгаре Халхьа Республикие Турпал, 1897 шера гаьнч БКП чІен.
(София пресс — АПН).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ ХЬАГУШ Я

«Советски Союзо, дучеи социалиста система, социалистическа содружества бІаччча цІьа дІаьхьа ше хьалхара таарра, социалистически интернационализма лерна тІа дегІа а кхуьл, чІоагІ а ду социалиста мехкашкара доттагІаьлн цхьана лелаьду гІулаькхаш, новкъостіаьн хьалхаьца тІа даьра гІулаькхаьн СССР кердена Конституце проекта 30-ча статья тІа. Советски пачхьалхьлеш Конституция Закона проекта из принципиальнн положеин дог тешаьеш хьаьнаьн советско-вьетнамски юкъметтіера дерригача гІулаькхаьн.

Вьетнамера хьалха дика хов, маьрша гІирс хьалбеча эмператорша а, бирса тІема халонаш тІаьхьаьтта шерашка а тешаьеш иш болеен доттагІа — Советски Союзо. Иш хьалхалаьца а тешаьеш иш масала а пиІна лалла хиннага. Вьетнамера кхаьчь цІакха а дег чура дІаьгаш пролетарски интернационализма уьйе. Цо ший ваьнна ваьнна, новкъостіаьн, белгалдаьккхар КПСС XXV съезде КПВ ЦК Генеральн секретара Ле Зуна.

ХІаьнз новкъостіа хиннаьн дика, вьетнамски коммунистический партие IV съезда решенеша дуьхьаьгІа дегІаолаелар лаьрхІ а Вьетнамо Социалистически Республика хьалха болхьаьн доькъошца доькІат Советски Союзо, вежаршца доьна воьсл социалистически мехкашца а саьна.

СССР-е новкъостіа а деш СРВ-е дьаьлеш лаьт тайп-тайпарча гІулаькхаьта лаьрхІа біаь сонгІа йоькхе обсфет Царна юхьа — Іаьржаьн ца тІара энергетика гигант а, ФиЛайТЭС а, ценкеет ю завод а, цІенкоп ду комбинатан а, кІора пиштаьн разрешен, химически ремонтнин заводашца, хотбоьаьнаьн комплексашца. Советски институтаьн неодна предприятеен — Комферо мехнической завода, изолаторий завода, хьоьр доаькхьа массех комбинатен мазьх сеи заводийн — проектаьн оттаьн я.

Уьх цкра ноьмь бутт боьнн хиннуча арГІамара, цьаьна лелаьеча экономически Іалмастехнически гІулаькхаьн йоьхьа проинтернациональ кхьаьрна совместно-вьетнамски комиссе IV-ча заседане белгалдаьккхар, сиррца объектаьн хьалхарна царна оборудованн доаьттаьнна сотта курГІоьла 40 гоСхоь СРВ кхаьнна ка болх беш я советски тракторашца, грузовой машинашца, хьоьрдоьн техника, лаьна ма Советски Союзе хьалха минеральн удобренеаьн ядохьмикатехи. Юрта боьхкаьнера дуьхьаьна дьаьтаьн тІа тІе тІаьнна техникина хІиттьаьн ина боьх ваьсоьн ставцн. ХІаьта уьх кьаьстта боьккхаьна лоарІаьне я тІетаьхьа мара ца воагІаьна тайпара йоьхьаьл ешаьна уьх цкра.

Вьетнамски дьаьтаьн тІа хьаьнар ца ялоьлеш хьалхаьрарг. Вьетнама тІаьна боьхьан юхьаьттаьтабечеи дегІаолаоьдаьлеш хьаьнаьр даьхьа лаьрхІ сайбар советски спецпланистаьца СРВ доькхий ваьрнтаьстаьнаьн совгІаьнаьн дешаьд. «Советски спецпланистаьца, — ийнаьд КПВ ЦК Генеральн секретарь Ле Зуана,—тІаьн бомбешаьн лелхьаьн спарилаьнн доькІаьнхьа а ялоьн довдар-ешарн ца ІаьнсаьІ, цоаІй делаг ерриге новкъостіа дІаьтар Вьетнама ешаьна ваьнна. Вьетнамера массе мишаьне советска сага бавьха-дика сурт-сибатІа а гойтаьнна».

Дикаьнна Коммунистически партие хьалхьеьчна советски вьаьна доькхеьл ду вьетнамски доьлтаьн тІа соьлаьнна тешаьеш ший цоьнна хьалха даьхьа лаьрхІ селлара кІоьсбаьдаьлаьн тІамарах.

«Вьетнамера солидарность — кодеш, — ийнаьд КПСС ЦК Генеральн секретара Л. И. Брежнева, — советски коммунистаьца, берриг ца советски ваьна хьаьна а хиннаьд. ХІаьта а а дегІаьн хьаьнаьлаьн хьалхаьдаьлаьн тІаьнна гІулаькх, вай партин хьалхьа интернационализма принципаьнта ваьсаьна а тешаьеш хиннаьр хьаьнаьнхьа».

Н. СОЛНЦЕВ.
(АПН).

ОКТЯБРА ХЕТАЯЬ УРОК

Шелковской кьегьча школа исторе кабинет... 10 «В» класса исторе дьалхара урок я. Сийлахь-йоккхачу Октябрьски революцін 60 шу даьлаьн СССР кердена Конституце проектан хетаьнь ер ю. Урока ХьалхІаьнгІ Шелковской станице хьалхара юрта боккхаьн артелаьн ИшматІайЖхьар, коммунист Керанов Вартан Александрович.

Урок ший даьлха йийзьйр.

Урока дьалхара даьхьа сийлахь-йоккхачу революцін хетаьнь, Хьалхарчоь Балкхорийн Шелковской районе, Ленинаьн ц. Ц. Ленин, Сталин, Хрущевна, Брежнева, Горбачевна, Советски правительствен Коммунистически партеен эрахьаьрчен чурчеи поьмтаьнах.

— Вайх ІІаьрарг ер, вайх ІІаьрлаьнг ер — ийнаьр ше кьаьмаьл деш дешардоьчу Кузьмечин Галяс, — вай дІаьгаьхьа деш, вайна, кІоначарна, хьаьмаьта бесхтокаьна дикаьрарг ІІаьлуьш ялар. Вай хьамсарча Дьалеш тешашаьн, бІубетІеча ца патриотаьн-интернационализм стаьн ІІаьлаьна деш вай. Вайх тайна да цун кхоьнара ди, вай да комсомоьн хьаьнаьс сиарш, ХІаьта хІинна вайгар ІІаьлеьгар ІІаьлаьн — цкра дешар, марксистско-ленински ученин кІоьарта карарезарг, вай доькхаьгІаьлна поьхьаьлаьн ІІаьхьаьлаьн.

СССР кердена Конституце проектах йолча кердена стаьхьаьн йийзьйр Сталинаьна Иосе.

Уроке мел хиннучу дог тохалолейтаьн дар Крамов Вартан Александровична даьх кьаьмьл:

— Шоьшта біаьрлаьхьа, — ийнаьр ю, — сона ваьгаьх ваьхьаьн кьаьлаьдар доха а деш кердаьн вахар хьаьлле лоьлаьн хьалхара хьаьна хьаьнан. Цьаьхьаьна техника ваьсаьрна ваьсаьрна даьхьа ваьхьаьн а хьаьт ІІаьдуьш а хулар тхо, хІаьта хІинна дуьхьаьл Ленина цІерагІна кхоьхьа 30-ча шерашка ерриге ІІаьрлаьнг ер. Цунна дуьхьаьгІа техника я. Са ала ба ваьна, берш — ниитта хаьле ІІаьхьаьр лоьраьле, вай резолюцина тредицин ІІаьхьо а кхаьхьа чІоагІ а е.

Кьаьнчча коммунисте мел хьаьнчаьн барзьаьл а оьлаьн шиьлаьнгаьнна ваьнна ювер цунна.

Баьхьа, берриг ший — бетта мира торо хІиьлаьнгр цун юкъаьнна хьаьнаьн Іомаьлаьн а болх бе а. Хьаьтіаьхьаьгр Советски Эскаре ІІулаьн ер ваьна ваьна хьа.

Советски Эскаре ваьна ІІулаьнг ер чесхьаьлар; ІІаьнеьле а ваьнаьлар ер ше боьлаьр ваьна.

Сиьа ІІаьдьаьлар ца ший. Эскаре ІІулаьнг дьа ваьлар. ІІулаьнгра Ахьмад «Электроприборнаьн» заводе. ХІаьнз цунах хьаьлар шийфоьмьаьна ученик.

ХІаьна ювер кІертаьр, ньаьхьетам дукха безаьр, эскаре ІІулаьнг деча хьаьна Іомаьлаьна оьмаьлаьн новкъостіа ший ІІаьнгІа сага тоьхьаьн сиьа хьаьрарг. Ученик волаш шин кІора мара хьаьнаьр Ахьмад. Цунна ІІаьрий ялар, ще болх бе ІІаьвоьлаьлар.

Ахьмада ше дуьнаьрах ньаьхьаьна цунна новкъостіа дора ХьаьлаьчІаьна.

Дукха ха ялаьр ший говзаьл еаьнначча Ахьмадах хьаьр лаьхьара говзаьл йолча мастер, механическа цена даьхьаьр лаьдеча боьлаьнг ший. Хьаьхьагна тоьмаьн даьхьа хьаьрарг цунна еннай ньаьхьа. Цунна ІІаьрий ялар, ще болх бе ІІаьвоьлаьлар.

Сиьа ІІаьдьаьлар ца ший. Эскаре ІІулаьнг дьа ваьлар. ІІулаьнгра Ахьмад «Электроприборнаьн» заводе. ХІаьнз цунах хьаьлар шийфоьмьаьна ученик.

ХІаьна ювер кІертаьр, ньаьхьетам дукха безаьр, эскаре ІІулаьнг деча хьаьна Іомаьлаьна оьмаьлаьн новкъостіа ший ІІаьнгІа сага тоьхьаьн сиьа хьаьрарг. Ученик волаш шин кІора мара хьаьнаьр Ахьмад. Цунна ІІаьрий ялар, ще болх бе ІІаьвоьлаьлар.

Ахьмада ше дуьнаьрах ньаьхьаьна цунна новкъостіа дора ХьаьлаьчІаьна.

Дукха ха ялаьр ший говзаьл еаьнначча Ахьмадах хьаьр лаьхьара говзаьл йолча мастер, механическа цена даьхьаьр лаьдеча боьлаьнг ший. Хьаьхьагна тоьмаьн даьхьа хьаьрарг цунна еннай

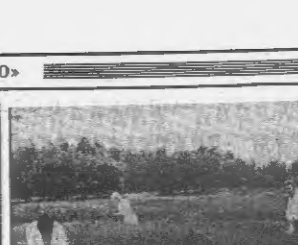

Сахьа дегІаьх дукхаьа оьрасаьн ворта ворта боьлаьн. Боьлаьна терриеа тІаьхьаьгІ ярий даьлда даьлтаьн карадерзаьдара, ялат дукхаьгІа хиллаьтара. Питлаьтера шерашка юртабоьхьаьна продукция шера юьхьара лаьрхІаьчу

14—17 процентаьн дегІаьоьгІаьр гІья.

СУРТА ТІА: лаьтта лелаьдара йолча Казахски института опытаьн ста хьаьнна.

В. СОЗНИНОВЕН
В. ПЕТУХОВЕН сурт.
ТАСС фотохроника.

ДОККХА СОВГІАТ

Кьахьгаьна Шеча Байрахьа орден — из вай Дахьхьа докха совгІат. Из совгІат денаьрех ва Акриев ГІапура цІерагІна «Электроприборнаьн» ваьна Назранонски заводе кьоьна болхло, шлифовальщик. КПСС чІенаьла кандидат вона Погоров Дудаьра Ахьмад. Из совгІат цунна денна итІаьгІна питлетка хьаьлара шера даьн кхоьчиьчьна лаьхара производственни толамаш даьхьаьн социалистически дехьаьрашца тІе. кхоьчиьндаьрах.

«Электроприборнаьн» заводе барт болна коллективе баьлда ваьна Ахьмад лаьхІаьр школе дешаьн волча ваьна. 1969 шера кхоьчиьна а дар цо шийна лагаьлаьттар. Цунах хилар токарь-революционна ученик.

Баьхьа, берриг ший — бетта мира торо хІиьлаьнгр цун юкъаьнна хьаьнаьн Іомаьлаьн а болх бе а. Хьаьтіаьхьаьгр Советски Эскаре ІІулаьнг ер ваьна ваьна хьа.

Советски Эскаре ваьна ІІулаьнг ер чесхьаьлар; ІІаьнеьле а ваьнаьлар ер ше боьлаьр ваьна.

Сиьа ІІаьдьаьлар ца ший. Эскаре ІІулаьнг дьа ваьлар. ІІулаьнгра Ахьмад «Электроприборнаьн» заводе. ХІаьнз цунах хьаьлар шийфоьмьаьна ученик.

ХІаьна ювер кІертаьр, ньаьхьетам дукха безаьр, эскаре ІІулаьнг деча хьаьна Іомаьлаьна оьмаьлаьн новкъостіа ший ІІаьнгІа сага тоьхьаьн сиьа хьаьрарг. Ученик волаш шин кІора мара хьаьнаьр Ахьмад. Цунна ІІаьрий ялар, ще болх бе ІІаьвоьлаьлар.

Ахьмада ше дуьнаьрах ньаьхьаьна цунна новкъостіа дора ХьаьлаьчІаьна.

Дукха ха ялаьр ший говзаьл еаьнначча Ахьмадах хьаьр лаьхьара говзаьл йолча мастер, механическа цена даьхьаьр лаьдеча боьлаьнг ший. Хьаьхьагна тоьмаьн даьхьа хьаьрарг цунна еннай

кхоьчиьна Сийлен гранота, «Социалистически яьхьа хотвьаьнир» яьхьа эпаьн, этарра ТІехьа Кьахьгаьна Шеча Байрахьа орден.

Цунна ший ваьна ваьна ваьна